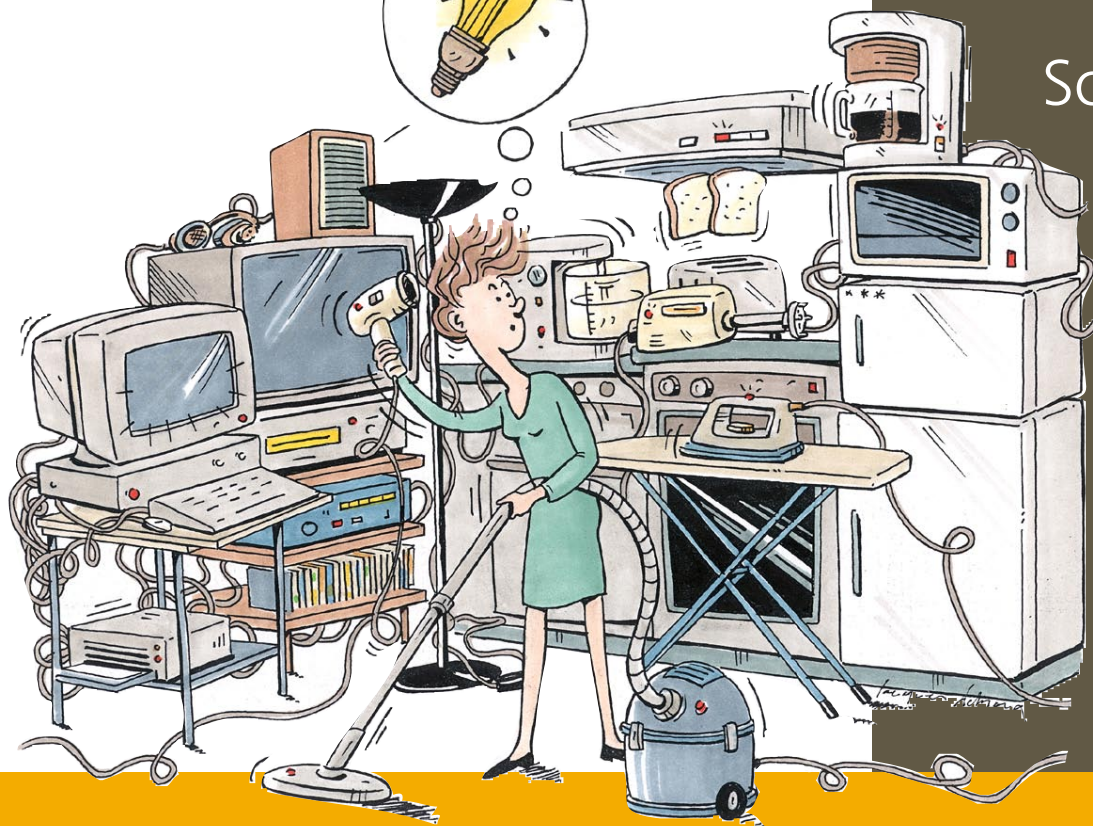

milieutips

Schoon van ver
maar ver van
schoon:
elektriciteit

Niemand wil terug naar de middeleeuwen en dus ligt het niet voor de hand dat u elektriciteit weigert omdat ze milieuvriendelijk wordt geproduceerd. U kunt wel zo weinig mogelijk elektriciteit verbruiken om de vervuiling aan de bron tot een minimum te beperken. En u kunt nu ook kiezen voor groene stroom. Onder 'groene stroom' wordt elektriciteit verstaan die is opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen (water, wind, zon, biomassa,...).

Een eigentijds leven - met verlichting, televisie, radio, stereoketen, computer en andere huishoudapparaten - is ondenkbaar geworden zonder elektriciteit. Elektriciteit is vlot beschikbaar en u merkt er zelf geen nadelen van. Geen stank, geen uitlaatgassen, geen CO-vergiftiging: elektriciteit maakt een schone indruk. In de praktijk is echter maar een kleine fractie van de elektriciteit schoon, namelijk diegene die milieuvriendelijk werd opgewekt. De rest, het grootste deel, lijkt alleen maar schoon omdat de milieuproblemen zich voordoen op de plaats waar de elektriciteit wordt opgewekt.

Elektriciteit groeit niet aan bomen...

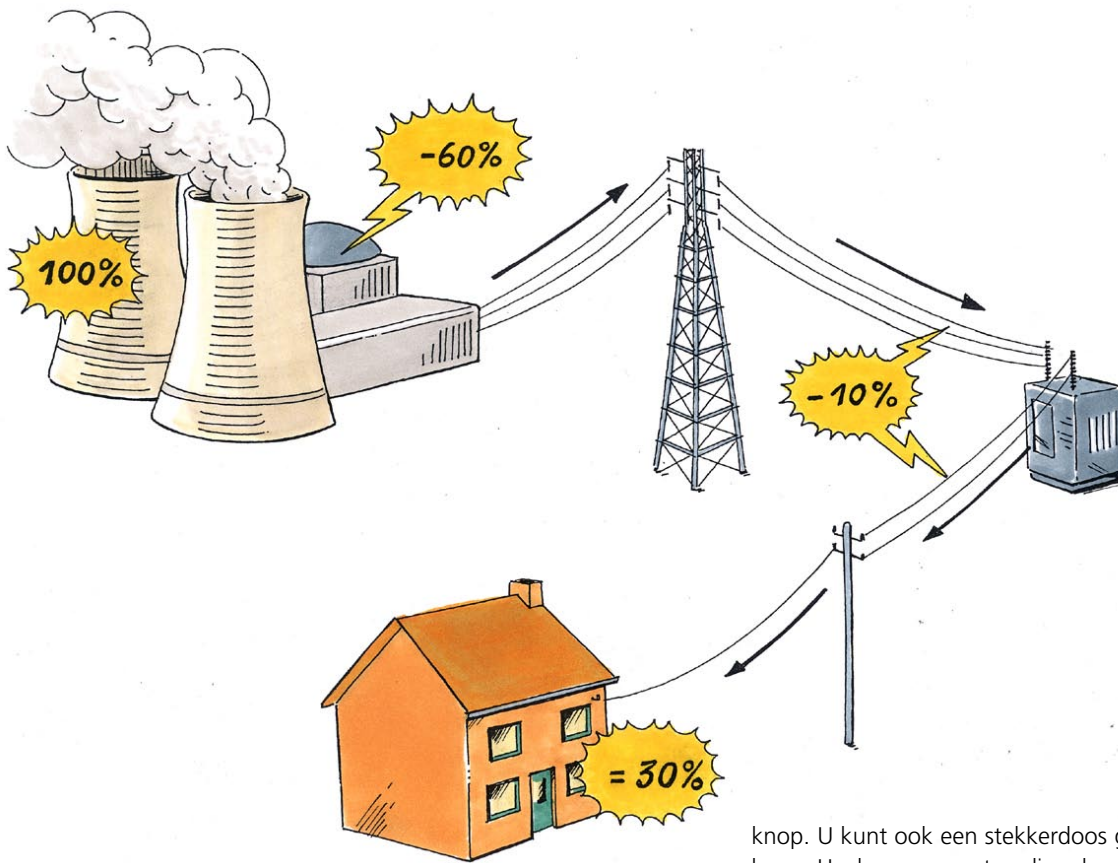
Elektriciteit wordt opgewekt in centrales, meestal op basis van steenkool, gas of kernenergie.

- Gas- en steenkoolcentrales moeten veel energie verbruiken om elektriciteit aan te maken. Het grootste deel van de energie uit de verbranding van gas of steenkool gaat verloren en slechts 40% kan omgezet worden in elektriciteit. Deze verbranding veroorzaakt grote hoeveelheden stoffen die verantwoordelijk zijn voor het broeikas-effect (bv. koolstofdioxide of CO₂) en de vorming van zure neerslag (bv. zwaveldioxide of SO₂).
- Kerncentrales kampen met een ander probleem: zij zaden de wereld op met radioactief afval dat eeuwenlang in speciale omstandigheden bewaard moet worden omdat het zo schadelijk is voor de mens en alle andere levende wezens.
- Naast het grote energieverlies in de krachtcentrales zelf gaat nog eens 10% van de uiteindelijk opgewekte elektriciteit verloren tijdens het transport via hoog- en laagspanningskabels. Van de oorspronkelijke energie komt slechts 40% bij u thuis. Waar alweer nieuwe verliezen optreden, want geen enkel elektrisch apparaat heeft een rendement van 100%.

... en toch bestaat er "groene" elektriciteit

Er zijn verschillende "propere" alternatieven om elektriciteit te produceren: via hernieuwbare energiebronnen zoals waterkracht, zonne-energie, windenergie en energie uit biomassa of biogas. Deze productietechnieken dekken voorlopig slechts een klein deel van de totale energieopwekking, maar hun aandeel is stijgend.

- Van alle "groene" elektriciteit is windenergie wereldwijd het meest in opmars. De technologie staat op een hoog peil, het rendement is prima. Er bestaan in Vlaanderen al windturbines die energie leveren voor bedrijven en huishoudens. Windparken, zoals bij de haven van Zeebrugge, bieden meer voordelen en zijn economisch veel interessanter.

● De meest gekende toepassing van zonne-energie is de zonneboiler voor het verwarmen van sanitair water, al dan niet gecombineerd met woningverwarming.

Maar lichtenergie van de zon kan ook gebruikt worden om elektriciteit op te wekken met fotovoltaïsche cellen. Er bestaan bv. tuinlampen, rekenmachines en parkeermeters die op zonne-energie werken. Ook gezinnen kunnen een deel van hun elektriciteit opwekken via fotovoltaïsche panelen. Er is een grote oppervlakte beschikbaar op gunstig gerichte daken en gevels van gebouwen om zonnepanelen te installeren. In de toekomst kan fotovoltaïsche zonne-energie voor een aanzienlijk deel van het totale elektriciteitsverbruik instaan. Er zijn ook steeds meer premies en belastingvoordelen voor het toepassen van zonne-energiesystemen. Meer informatie hierover vindt u op de website www.energiesparen.be of www.premiezoeker.be.

Groen verbruiken

Sinds de vrijmaking van de energiemarkt, kan u vrij kiezen welke stroom en welke leverancier u wenst. U kunt dus ook bewust kiezen voor groene stroom! Hiervoor kunt u bij verschillende leveranciers terecht. U kunt beslissen om 100% milieuvriendelijke energie aan te kopen, of een bepaald percentage. Voor meer informatie, o.a. over mogelijke leveranciers van groene stroom, raadpleeg www.vreg.be of www.greenpeace.be.

Zolang u de keuze voor groene elektriciteit nog niet heeft gemaakt, kan u maar best proberen de geleverde elektriciteit zo goed mogelijk te gebruiken. Dat kan op verschillende manieren:

● Niet verbruiken

Hebt u die elektrische kruimeldief of tandenborstel wel echt nodig? Koken en verwarmen kan ook rechtstreeks met aardgas; dat is veel rendabeler dan het gas eerst te laten omzetten in elektriciteit. Droog uw was zo veel mogelijk buiten of op een droogrek.

● Minder verbruiken

Lampen die branden als u niet in de kamer bent, verbruiken even veel elektriciteit, net als de radio of de tv die speelt wanneer u elders in huis bent... Vermijd stand-byverbruik door toestellen uit te schakelen met de uitknop i.p.v. de stand-by-

knop. U kunt ook een stekkerdoos gebruiken met aan- en uitknop. Haal van apparaten die u lang niet gebruikt, de stekker uit het stopcontact. Stofzuigen hoeft niet altijd, vaak is een keer vegen ook voldoende.

● Efficiënt gebruiken

Programmeer met een tijdschakelaar een aantal machines op voorhand, zo vermijdt u onnodig gebruik.

- Ga doordacht om met het in- of uitschakelen van toestellen. De oven kan al enkele minuten voor het einde van de baktijd uit. Als u één keer weet hoeveel tijd de frituurpan nodig heeft om olie op te warmen, kunt u ze nadien altijd op het juiste moment inschakelen. Zet uw strijkijzer pas aan zodra alles in gereedheid staat en schakel het al uit wanneer u aan het laatste strijkgoed begint.

- Plaats geen warme gerechten in de koelkast, maar laat ze eerst afkoelen. Kies voor de koelkast en de diepvries niet de warmste plaats in huis. Zorg voor orde in koelkast en diepvries, dan moet u niet zo lang zoeken en blijft de deur minder lang open. Bevat de diepvriezer tijdelijk weinig producten, vul dan de lege ruimte met piepschuim of dozen. Verwijder tijdig het ijslaagje in de diepvries. Een dun laagje van één millimeter zorgt voor 10% meer verbruik en 1 cm ijs doet de diepvries al gauw ongeveer 4 maal meer elektriciteit verbruiken!

- Alleen wassen met een volle vaat- of wasmachine bespaart elektriciteit (en water). Ontkalk regelmatig.

- Vermijd donkere kleuren in huis, want ze vragen twee tot driemaal zoveel licht.

- Gebruik zo veel mogelijk spaarlampen: één spaarlamp van 11 watt geeft even veel licht als een gloeilamp van 60 watt. Om de juiste keuze te maken deelt u het vermogen van de gloeilamp door vijf en u krijgt het vermogen van de spaarlamp. Het energieverbruik gaat dan ook vijf keer omlaag.

Andere tips, bv. over energie en verlichting, vindt u op de website van de provincie Vlaams-Brabant: www.vlaamsbrabant.be/milieutips. Of vraag ernaar bij uw gemeentebestuur.